

ОТЧЕТ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА АКТУАЛИЗИРАНИЯ ПЛАН ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА
КОРУПЦИЯТА В МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА, СТРУКТУРИТЕ
НА ПРЯКО ПОДЧИНЕНИЕ НА МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА И
БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ през 2017 г.

През 2017 г. в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия продължи изпълнението на мерките, заложи в Актуализирания план за превенция на корупцията 2016 - 2018 г., който беше приет на заседание на Постоянния съвет по антикорупция на 13.07.2017 г.

В изпълнение на мерките от Плана за противодействие на корупцията в Министерството на отбраната, дирекция „Административно и информационно обслужване” организира предоставянето на пълнен достъп на гражданите и представителите на бизнеса до обявите за обществени поръчки, търговете за продажба на недвижими имоти, процедурите за отдаване под наем и за продажбата на имоти от жилищния фонд. На сайта на МО се публикуват и заповедите на министъра на отбраната за определяне на купувач и цената на сделката, след всеки приключил търг за продажба на имоти от жилищния фонд, които се намират в населени места, в които няма структури на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и на Българската армия. Постоянно се актуализират списъците с излишните движими вещи и недвижими имоти, подлежащи на разпоредително действие, и се публикуват регистрите на вакантните длъжности за военнослужещи и цивилни служители и обявленията за конкурси за назначаване на държавни служители.

Превенцията и противодействието на корупцията е приоритетно направление в контролната дейност на Инспектората на Министерството на отбраната. В изпълнение на националната политика за изграждане на почтеност, откритост и прозрачност и превенция на риска, при извършването на проверки Инспекторатът на МО анализира и оценява корупционния риск в проверяваните структури по обявената с МЗ № ОХ-364/26.05.2014 г. Методика за оценка на корупционния риск и предлага конкретни мерки за ограничаването и намаляването му. През 2017 г. Инспекторатът на Министерството на отбраната извърши анализ и оцени корупционния риск по Методиката в дейностите по управлението и експлоатацията на обектите в управление на териториалните отдели на ИА „Военни клубове и военно-почивно дело“ в София и Варна, в Националната гвардейска част, в Командването на Сухопътните войски, в териториалните звена от състава на Главна дирекция „Инфраструктура на отбраната“ в София, Варна, Плевен и

Пловдив, където рискът е оценен като нисък, и във ВА „Г. С. Раковски“, където рискът е оценен като среден. За предотвратяване на възможността за прояви на корупция са направени конкретни предложения за оптимизиране на организационно-щатната структура, повишаване на административния капацитет и засилване на цялостния административен контрол.

Дирекция „Вътрешен одит“ извърши ежегодната оценка на риска, която обхваща всички структури на организацията. Въз основа на тази оценка са планирани, изпълнени и докладвани одитни ангажименти за даване на увереност и консултиране, покриващи областите с оценен висок корупционен риск, а именно: процесите по възлагане на обществени поръчки; дейностите по управление и разпореждане с недвижимо имущество; изпълнението на отбранителните програми; дейностите, извършвани от търговските дружества с принципал министърът на отбраната.

През 2017 г. са извършени 54 броя одитни ангажименти, в т.ч. и извънпланови, от които 26 броя за даване на увереност и 28 броя за консултиране. При извършените одитни ангажименти са идентифицирани като високо рискови дейностите по провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки, управлението и разпореждането с имоти държавна собственост, управлението на търговските дружества с принципал министърът на отбраната, изпълнението на отбранителните програми и др. В резултат на извършените проверки в докладите са дадени общо 119 препоръки, които целят подобряване на дейностите на Министерството на отбраната, включително минимизирането на корупционния риск и изграждането на интегритет в отбранителния сектор.

Въз основа на извършените планови одитни ангажименти от Годишния план за дейността на дирекция „Вътрешен одит“ за 2017 година, и възложените от министъра на отбраната извънпланови одитни ангажименти, периодично е оценявана ефективността на планираните дейности от антикорупционната политика на МО и на изпълнението ѝ.

Във връзка с изпълнението на мярката за извършване на постоянен мониторинг на процесите, оценени с висок корупционен риск, дирекция „Вътрешен одит“ взе участие в попълването на „Въпросника на НАТО за самооценка относно изграждането на интегритет“.

Звено „Финансов контрол и материални проверки“, като част от системата за финансово управление и контрол на Министерството на отбраната, извърши предварителен контрол по отношение на законосъобразността при разходването на финансовите средства на централната администрация на основание Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор. С цел стриктното изпълнение на изискванията на законите разпоредби при организиране възлагането на обществени поръчки и за недопускане на слабости от субективен характер, обект на предварителен контрол бяха процедурите за възлагане на обществени поръчки, в т.ч. сключените договори и плащанията по тях. През 2017 г. в звено „Финансов контрол и материални проверки“ са постъпили общо четири искания за извършване на материална проверка и едно за участие на инспектори от звеното в комплексна проверка. По всички постъпили искания са извършени съответните проверки, в резултат на които са констатирани общо финансови

нарушения за 136 738,84 лева, в това число 76 322,69 лева липси и 60 416,15 лева излишъци. От нанесените на МО вреди, 35 735,90 лева са възстановени през 2017 г. от материалноотговорните лица.

С цел недопускане на съществуването на условия за проява на корупционни рискове и гарантиране на интегритета на управленските процеси, в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България бяха направени изменения, обн. ДВ, бр. 98 от 2016 г., които засягат общия режим за деклариране на частни интереси от военнослужещите и цивилните служители, касаещ задължението на тези длъжностни лица да обявяват пред командира/работодателя всеки частен интерес, който имат във връзка с изпълняваната от тях военна, респ. държавна служба. В съответствие с чл. 188а и 285а от ЗОВСРБ, това задължение беше въведено за всички военнослужещи и цивилни служители, които не са включени в обхвата на чл. 3 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (отм.), т.е. не заемат публични длъжности. Целта на така въведеното задължение е постигане на прозрачност при изпълнение на служебните задължения от военнослужещите и цивилните служители и недопускане на корупционни практики.

На следващо място, отпадна правото на цивилните служители еднократно през годината да получават във връзка със службата си подаръци на стойност до 50 лв., с което се уеднакви законовата уредба по отношение на категориите служещи (военнослужещи и цивилни служители) в отбраната. Целта на тази промяна беше синхронизиране на разпоредбата в нейната цялост, като се създаде забрана въобще за приемането на подаръци и други дарове във връзка със службата. В тази връзка е необходимо да се отбележи, че законът изрично предвижда, че приемането на такива вещи се счита за корупционна практика.

Конкретизирани бяха деянията, чието неизпълнение обосновава реалното носене на административно-наказателна отговорност. Сред тях изрично се посочва неподдаването на декларации по чл. 148а, чл.188, ал.6, 188а, 285а от ЗОВСРБ или декларирането на невярна информация.

В Министерството на отбраната е въведен проектен подход като инструмент за ефективно и прозрачно управление на проектите за превъоръжаване на МО и БА. Със заповед на министъра на отбраната е утвърдено „Ръководство за проектно управление в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА”, с което е регламентиран вътрешният ред за инициране и реализация на проектите в Министерството на отбраната и се следи за спазването на принципите и процедурите за управлението на проектите съгласно метода PRINCE2.

Във връзка с постигнатия консенсус от заседанието на Консултативния съвет по национална сигурност на 30 май 2017 г. за ускорена модернизация на въоръжените сили, както и в изпълнение на препоръките от Доклада на временната парламентарна комисия за проучване изпълнението на процедурата по избор на нов тип боен самолет, приет с Решение на 44-то Народно събрание от 5 октомври 2017 г., дирекция „Проектно управление“ участва в изготвянето на нов разчет за разпределение на ресурсите, необходими за реализация на основните проекти за превъоръжаване. За информация на обществеността, проектът на Доклад на

министъра на отбраната за внасяне в Министерския съвет, а впоследствие и в Народното събрание, беше публикуван на сайта на Министерството на отбраната.

Главна дирекция „Инфраструктура на отбраната“ и дирекция „Отбранителна аквизиция“ публикуват на интернет страницата на МО приетите от Съвета по въоръженията технически спецификации, като по този начин участниците имат неограничен, пълен, безплатен и пряк достъп до информацията по обществените поръчки, според разпоредбите на ЗОП.

Практика е, в Министерството на отбраната да се сключват пактове за почтеност с българските и чуждестранните доставчици на отбранителни продукти, неразделна част от документацията по провеждането на обществените поръчки и търговете. Целта от сключване на пакта е двете страни да декларират, че осъзнават изцяло важността на състезателния характер на процедурата за възлагане на обществената поръчка/търга, организиран на основата на почтеността и свободната конкуренция, изключващ изцяло злоупотреби от какъвто и да било характер. Мярката се изпълнява частично, поради отказ на част от участниците да подписват Пакта за почтеност.

С цел намаляване и ограничаване на корупционния риск и подобряване на съотношението цена/качество, в МО, в структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и в БА стриктно се спазва изискването за ограничаване на броя на поръчките, осъществявани чрез пряко договаряне с един доставчик и прилагане на предварителен контрол на дейностите по възлагане на обществените поръчки и на текущ и последващ контрол по изпълнението на договорите и качеството на доставките. Във Военномедицинската академия от 42 броя организирани и проведени процедури, само 7 броя са процедури по договаряне, от които 4 бр. са проведени след прекратяване на предхождаща ги открита процедура, 2 бр. чрез борсова сделка и 1 бр. – на основание чл.79, ал.1, т. 3 от ЗОП, т.е. когато поръчката може да бъде изпълнена само от определен изпълнител.

В дирекция „Планиране, програмиране и бюджет“ се извършва непрекъснат мониторинг на процесите на планиране, програмиране и изразходване на отбранителните ресурси, своевременно идентификация и управление на рисковете. Взетите през годината решения от Програмния съвет са насочени към реализиране на отбранителната политика на МО за ресурсно осигуряване на целите, приоритетите и дейностите в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА с необходимите ресурси за отбрана. Дейността на Програмния съвет през годината беше насочена към ефективно и прозрачно разпределение на ресурсите за отбрана за изграждане и поддържане на необходимите отбранителни способности на Въоръжените сили.

При извършването на преглед на доктриналните документи на Въоръжените сили, дирекция „Стратегическо планиране“ предвижда в тях задължително да се въвеждат текстове, свързани с действия за намаляване и ограничаване на корупционния риск при провеждане на операции и мисии.

В служба „Военна информация“ са разработени и утвърдени „Вътрешни правила за превенция и противодействие на корупцията“ и са предприети мерки за актуализиране на 12 бр. вътрешни регламентиращи документи, подробно отразени

в отчета на Службата за дейността по превенция и противодействие на корупцията през 2017 г.

В служба „Военна полиция“ се прилагат конкретни мерки, целящи укрепването на антикорупционната среда посредством идентифициране, анализ и оценка на риска и предприемане на превантивни мерки срещу проявата на корупция. Осъществява се взаимодействие със службите за сигурност и със службите за обществен ред в Република България, с цел своевременен обмен на информация за физически и юридически лица – кандидати за изпълнители и подизпълнители в процедурите по ЗОП.

В хода на операцията по охраната на държавната граница за оказване на помощ на органите на МВР от военнослужещи на БА, Служба „Военна полиция“ планира и проведе комплекс от мероприятия за получаване на информация за изпълнението на поставените задачи и функционалните задължения от страна на военнослужещите. Идентифицирани са рисковете и заплахите, произтичащи от действията им в района на командироването им. За периода, получаваната от органите на Службата информация, съдържаща предпоставки за неправомерни действия и административни нарушения на военнослужещи и на служители на МВР, своевременно е предоставяна на командирите на формирования от БА и на дирекция „Вътрешна сигурност“ на МВР.

През отчетния период дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната“ е организираща курсове „Антикорупция“ във Военна академия „Г. С. Раковски“, в които са обучени 21 военнослужещи и цивилни служители, и в Института по публична администрация в курс „Етика и противодействие на корупционния риск“ са зачислени 7 държавни служители. Курсът във Военна академия се организира и провежда 2 пъти годишно и е за допълнителна целева квалификация „Антикорупция“ със слушатели във Военна академия и със служители от МО, с цел повишаване на квалификацията им в сферата на превенция и противодействие на корупцията и изграждане на антикорупционна култура на поведение.

С цел повишаване на антикорупционната култура и превенция на корупцията, пред академичния и административен състав на ВА „Г.С. Раковски“ публични лекции изнесоха ръководители на национални институции, ангажирани с противодействието на корупцията: омбудсманът на Република България, И.Д. директор на Центъра за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност, директорът на Дирекция „Вътрешна сигурност“ на МВР, директорът на Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ на МВР и др.

Дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната“ следи за стриктното изпълнение на изискванията за деклариране на имотното състояние и на наличието на търговски, финансов или друг делови интерес, който съответният служител или свързани с него лица имат във връзка със служебните му задължения чрез попълване на декларация по съответния образец. Управлението на човешките ресурси, назначаването, кариерното израстване и вътрешният подбор в структурите се извършват на основание на ЗОВСРБ, Правилника за прилагане на ЗОВСРБ и съответните вътрешни правилници. Дирекцията поддържа и редовно актуализира

регистъра на декларациите на военнослужещите и цивилните служители за наличие на несъвместимост и на частни интереси.

В Министерството на отбраната е въведен ефективен механизъм за подаване на сигнали за корупция, като за целта функционират „горещи“ телефонни линии в Инспектората на МО и в Служба „Военна полиция“. Сигнали могат да бъдат подавани и по електронен път. В раздел „Антикорупция“ на интернет страницата на Министерството на отбраната са предоставени две възможности за изпращане на онлайн сигнали за нарушения и нередности в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА:

- inspectorat_nocorruption@mod.bg – електронен адрес, администриран от МО, на който сигналите се получават директно в Инспектората на МО;

- <http://anticorruption.government.bg/content.aspx?p=12> – електронен адрес на портала на Националния съвет по антикорупционни политики по линия на Информационната система за координация и комуникация между антикорупционните структури.

В Инспектората на МО е въведен ред за работата по сигнали за корупция, при стриктно спазване на разпоредбите на Глава осма от Административнопроцесуалния кодекс.

Във второстепенните разпоредители с бюджет се осъществява вътрешноведомствен контрол на администрирането на разрешителни и регистрационни режими, стриктно се спазват разработените стандарти за предоставяните административни услуги; финансовият контрольор извършва предварителен контрол за законосъобразност, който се отнася до цялата дейност на съответната структура; звеното за вътрешен одит участва в процеса по усъвършенстване и прилагане на механизмите за превенция и противодействие на корупцията съобразно функциите, уредени в Закона за вътрешния одит в публичния сектор.

гр. София
март 2018 г.

Изготвил:

Тотка Николова, държавен инспектор в
Инспектората на МО и
секретар на Постоянния съвет по антикорупция в МО

.....(п).....